

Väärtuslikust niidualast Suti kinnistul Ekspertarvamus

Suti, Rae küla, Rae vald, Harjumaa

Kinnistu nr: 65301:002:0501

Töö nr: 1997MT2

Väärtuslikust niidualast Suti kinnistul Ekspertarvamus

Tellija: Tõnu Eestalu

Koostajad: Jüri Järvis PhD, Sulev Nurme PhD

Projektijuht: Sulev Nurme

Esikaane foto: vaade niidu servale kinnistu loodepiiril, suunaga kirdesse. Foto Jüri Järvis 17.11.2019.

©AB Artes Terrae OÜ 2019

Sisukord

SELETUSKIRI.....	4
1. Sissejuhatus.....	4
1.1. Ekspertarvamuse koostamise alus.....	4
1.2. Asukoht.....	4
1.3. Ekspertarvamuse koostamise lähtematerjalid.....	5
1.4. Metoodilised lähtekohad.....	5
2. Kinnistule jääva rohumaa staatus Rae valla üldplaneeringus.....	5
3. Uuringuala lühiiseloostus.....	6
3.1. Üldandmed.....	6
3.2. Maastik.....	7
3.3. Mets.....	9
3.4. Niidud.....	13
3.5. Väärtusliku niidu taimestik.....	14
4. Võrdlus koostamisel oleva Rae valla põhjapiirkonna üldplaneeringuga.....	17
5. Kokkuvõte.....	18

Väärtuslikust niidualast Suti kinnistul

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

1.1. Ekspertarvamuse koostamise alus

Käesolev töö on koostatud Tanel Eestalu tellimusel. Ekspert hinnanguga käsitletakse Rae vallas, Rae külas asuva Suti kinnistu taimkatet. Ekspertarvamuse eesmärk on anda hinnang Suti kinnistu rohumaa osakaalu kohta kinnistul ning väärtuste kohta arvestades kõlvikuid ja Rae valla üldplaneeringuga määratud väärtusliku niidu piire.

Välitööd teostati 17.11.2019. Ekspert hinnangu koostasid metsaspetsialist Jüri Järvis (tel 511 9714) ja maastikuarhitekt Sulev Nurme (tel 5340 1463). Töös kasutatud fotode autor on Jüri Järvis.

1.2. Asukoht

Uuringuala moodustab Sutti kinnistu, asukohaga Rae küla, Rae vald, Harjumaa, k/ü tunnus 65301:002:0501 (Skeem 1).

Skeem 1. Asukohaskeem. Uuringuala asukoht näidatud sinise joonega (skeem: Maa-Amet).

1.3. Ekspertarvamuse koostamise lähtematerjalid

Ekspertarvamuse koostamisel on alusmaterjalidena kasutatud järgnevaid avalikult juurdepääsetavaid lähtematerjale:

1. Maa-ameti geoportaali kaardirakendused (<http://xgis.maaamet.ee/xGIS/>);
2. Metsaregister (<https://register.metsad.ee/>);
3. Keskkonnaregister (<http://register.keskkonnainfo.ee/>);
4. Rae valla üldplaneering¹ (<https://www.rae.ee/rae-valla-uldplaneering>);
5. Harju maakonnaplaneering 2030+ (<https://maakonnaplaneering.ee/harju-maakonnaplaneering>);
6. Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused. Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering (<https://maakonnaplaneering.ee/documents/2845826/19256713/Lisa+4+Asustust+ja+maakasutust+suunavad+kes....pdf/59922456-bfa6-4d99-b20b-c0c926743cd2>).

Teoreetiliste lähtekohtade kujundamisel on kasutatud peamiselt järgmisi allikmaterjale:

1. Looduskaitse arengukava aastani 2020. Keskkonnaministeerium;
2. Helm, A. 2011. Eesti loopealsete ja kadastike hoolduskava. Keskkonnaamet (https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/files/loopealsete_ja_kadastike_hoolduskava_0.pdf);
3. Paal, J. 1997. Eesti taimkatte kasvukohatüüpide klassifikatsioon (<https://www.botany.ut.ee/jaanus.paal/etk.klassifikatsioon.pdf>);
4. Loopealsed. Eesti Pärändkoosluste ühingu veebileht (<http://www.pky.ee/>).

1.4. Metoodilised lähtekohad

Sutti kinnistut külastati 17.11.2019. Kontrolliti looduses kõlvikute piire ja taimestiku tüüpi. Maastik ja taimkate fotografeeriti. Alal tehti Rae valla üldplaneeringu kohaselt krundi piiresse jäävvalt väärtuslikult niidualalt kolm mullakaevet kasvukohatüübi üldiseks määramiseks. Täpsemalt vaadeldi rohustut (loendati äratuntavate taimede liikide orienteeruv hulk) ning tehti mullatüübi täpsustamiseks kontrollkaevet väärtuslikuks määratud niiduala piires (Skeem 2).

Kameraalselt võrreldi Rae valla ÜP maakasutuspiirangu kaarti², mullakaardi³, metsakaardi⁴, katastrikaardi kõlvikute andmete⁵ ja välitööandmetega.

2. Kinnistule jääva rohumaa staatus Rae valla üldplaneeringus

Vastavalt Rae valla üldplaneeringu (edaspidi ÜP) maakasutuse piirangute kaardile (Rae valla üldplaneering, kaart 2⁶) jääb Sutti kinnistu loodeserva ca 5400 m² suurusel alal väärtusliku niiduna määratletud maa-ala (Skeem 2). Väärtuslikud niidualad on üldplaneeringus määratud vastavalt Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringule "Asustust ja maakasutust suunavad

¹ Kehtestatud Rae Vallavolikogu 21.05.2013 otsusega nr 462

² https://www.rae.ee/documents/823250/3890101/Piirangud_leht1_20130506.pdf/8ccea5ae-6ffb-4bb8-8ef5-4a5fc3d97fd6

³ <https://register.metsad.ee/#/> (mullakaardikiht)

⁴ <https://register.metsad.ee/#/>

⁵ <https://geoportaal.maaamet.ee/est/Ruumiandmed/Maakatastri-andmed/Katastriuksuse-kolvikute-paring-p631.html>

⁶ https://www.rae.ee/documents/823250/3890101/Piirangud_leht1_20130506.pdf/8ccea5ae-6ffb-4bb8-8ef5-4a5fc3d97fd6

keskkonnatingimused" (kehtestatud maavanema 11.03.2003 korraldusega nr 356-k). Niidud on väärtuslikud eeskätt oma poolloodusliku kujunemise käigus tekkinud mitmekesise taimestiku ning maastikukujunduse aspekti tõttu⁷.

Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu "Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" seletuskirjas on väärtusliku niiduala defineeritud⁸: "Väärtuslik niiduala – Väärtuslikud looduslikud ja poollooduslikud rohumaatüübid nagu puisniidud, rannaniidud, lamminiidud ja loopealsed."

Skeem 2. Sinisega on näidatud Suti kinnistu orienteeruv piir ÜP kaardil. Rohelise viirutusega on näidatud väärtusliku niidu ala. Noolekeseaga on näidatud orienteeruv väärtusliku niidu ulatus Suti kinnistul. Skeemi alus: väljavõte Rae valla ÜP kaardist nr 2⁹.

3. Uuringuala lühiiseloostus

3.1. Üldandmed

Suti kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa. Suti kinnistule jäävad kõlvikud 2019 a jaanuari seisuga¹⁰ on:

Kõlvik	Pindala
Haritav maa	1,02 ha
Looduslik rohuma	4,29 ha
Metsamaa	5,36 ha
Muu maa	0,73 ha

⁷ Urban Mark OÜ, Hendrikson ja KO. 2011. Rae valla üldplaneeringu seletuskiri, lk 17 (https://www.rae.ee/documents/823250/3890101/14_Rae_valla_YP_seletuskiri_min_kehtestamiseks_06052013+-volikogu.docx/81dab138-0336-44cf-b380-0606c5f59b01)

⁸ Levald, A. 2003. Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused

⁹ https://www.rae.ee/documents/823250/3890101/Piirangud_leht1_20130506.pdf/8ccea4ae-6ffb-4bb8-8ef5-4a5fc3d97fd6

¹⁰ <https://geoportaal.maaamet.ee/est/Ruumiandmed/Maakatastri-andmed/Katastriuksuse-kolvikute-paring-p631.html> (vaadatud 19.11.2019)

Pindala kokku

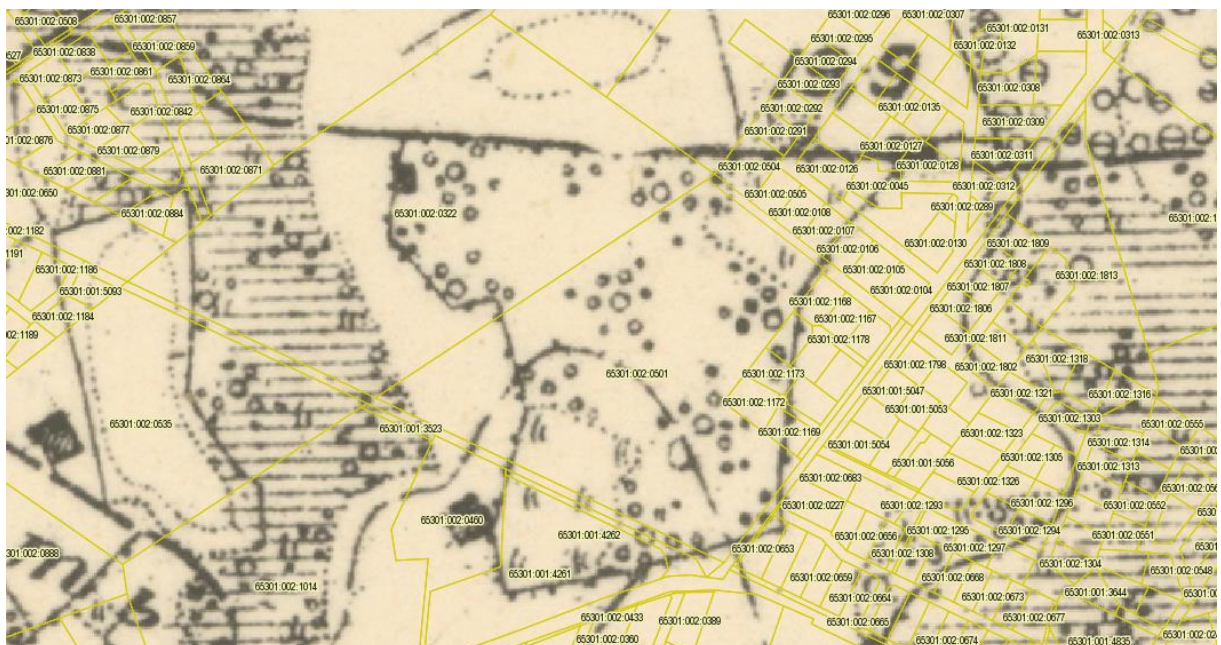
11,40 ha

Kinnistul ei asu Keskkonnaregistri andmetel¹¹ looduskaitsealuseid objekte. Kinnistul ei asu Kultuurimälestiste riikliku registri andmetel¹² muinsuskaitsealuseid objekte. Maa-ameti pärandkultuuri kaardirakenduse andmetel¹³ ei asu kinnistul pärandkultuuriobjekte.

3.2. Maastik

Suti kinnistu on vähemalt viimase 120. aasta jooksul enamuses olnud metsa all. 1899. a kaardilt (Skeem 3) nähtub, et ainult kinnistu edelanurk on olnud metsa/võsa vaba ja kinnistu praeguse piiri lõunaservas on asunud ca poole hektari suurune rohumaa. 20. sajandi keskpaigaks (Skeem 4) on ka see võsastunud ning säilinud avatuna vaid läänenurk. Metsane ala on ulatunud Trelli kinnistu keskosani (paikneb Suti kinnistust loodes). Ligikaudu sama seis on olnud veel 1989. a (Skeem 5). 2000-ndate ortofotodele ja põhikaardile tuginedes võib öelda, et tänapäevale sarnane maastikupilt, sh kinnistu edelapiiril oleva Tammi tee äärsed rohumaad kujunesid välja 1990-te keskel. ÜP-s väärtuslikuna defineeritud rohumaad Trulli kinnistul ja Suti kinnistu loodepiiril oli praegustes piirides välja kujunenud hiljemalt 1950-te aastate lõpuks.

Eelnevale tuginedes võib öelda, et Suti kinnistu maastikupilt ja maastikustruktuur kinnistu keskosas ja läänenurgas on suuremate-väiksemate muudatustega püsinud vähemalt viimased 70 aastat, kinnistu metsane ilme aga rohkem kui sajandi. Rohumaad on väikeste muutustega viimase sajandi jooksul püsinud ka kirdepiiril, Nelgi tee äärsel alal. Toetudes ajaloolistele kaartidele (Skeem 3, Skeem 4, Skeem 5), võib öelda, et tänane puistu piir kujunes suuresti välja peale II maailmasõda ning Tammi tee äärsed niidualad on ühtlase niidumaana kasutuses ligikaudu viimased veerandsada aastat. Küsimuse all olev vanem ning oletatavalt liigirikkam niidukooslus jääb tõenäoliselt vanemale niidualale läänenurgas ja loodepiiri keskel, mis piirneb Trelli kinnistuga.

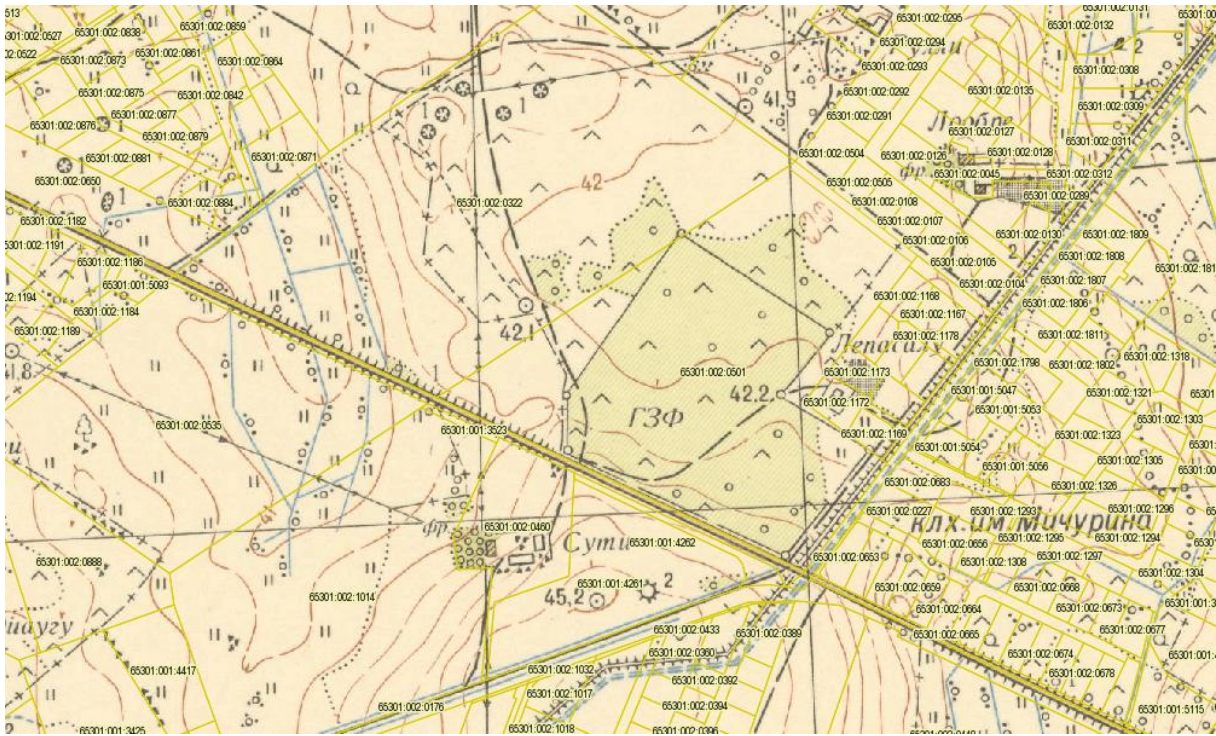

Skeem 3. Suti kinnistu 1899. a üheverstasel kaardil (<http://xgis.maaamet.ee/xGIS/>).

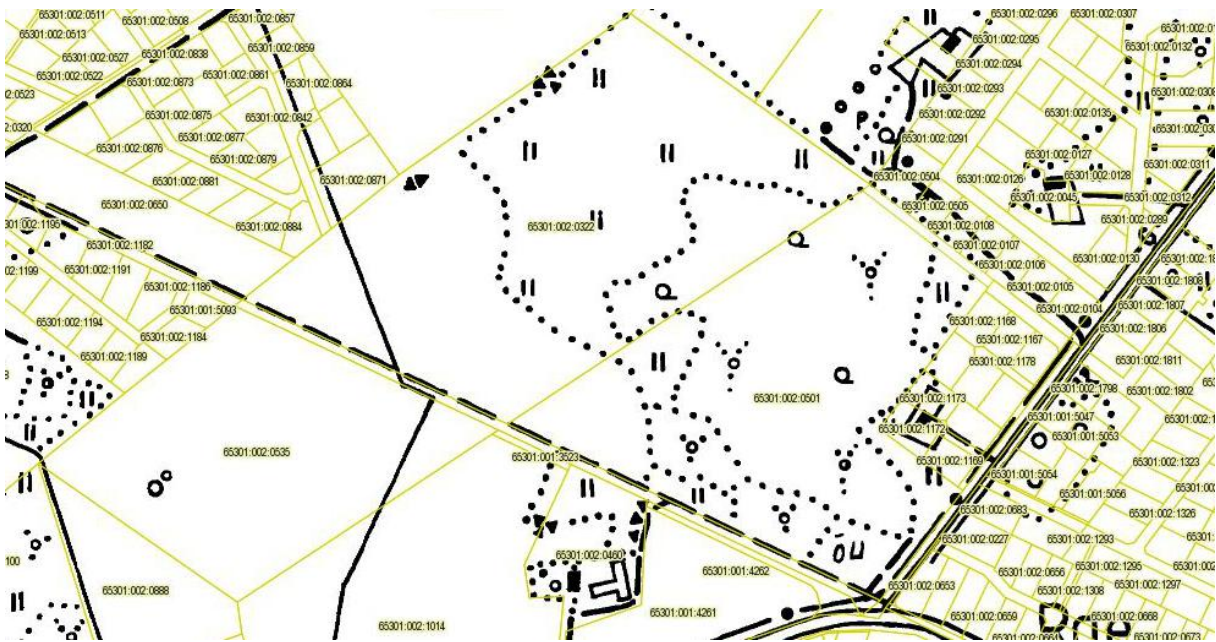
¹¹ <http://register.keskkonnainfo.ee/envreg/> (vaadatud 19.11.2019).

¹² <https://www.muinsuskaitseamet.ee/et/kultuurimalestiste-riiklik-register> (vaadatud 19.11.2019).

¹³ <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/parandkultuur> (vaadatud 19.11.2019).

Skeem 4. Suti kinnistu 1959. a kaardil (<http://xgis.maaamet.ee/xGIS/>).

Skeem 5. Suti kinnistu 1989. a katastrikaardil (<http://xgis.maaamet.ee/xGIS/>).

Foto 1. Maastikupilt Trulli ja Suti kinnistu piiril. Vasakul niitmata niiduala Trulli kinnistul, paremal Suti kinnistu niidetud ala.

3.3. Mets

Ligikaudu poole Suti kinnistust (5,36 ha) moodustab metsamaa. Metsaregistri andmetel paiknes metsa-alal 5 metsaeraldist, milles peapuuliikideks olid hall lepp ja saar. Metsa-alal on teostatud raied ning mets on peale raieid säilinud harvikuna (Skeem 6). Ligikaudu 1/4 metsast on määratud kastikuloo kasvukohatüübiga metsaks (eraldis 1), ülejäänud on sinilille- kasvukohatüübi mets.

Vääriselupaigatüüpide klassifikatsiooni järgi¹⁴ ei ole võimalik määratleda metsaladel (ega kinnistu rohumaadel) vääriselupaiku. Lähedaseim vääriselupaikade klassifikatsioonis antud kriteeriumitele on mullastikku arvestades (Skeem 7) teoreetiliselt eraldised 2, 4, 5 (puisrohumaad ja loometsad (paepealsetel muldadel), kuid arvestades nende peapuuliike ja viimaste parameetreid, ei olnuks seal enne raieid VEP olemasolu tõenäoline. Kuna peale raieid on säilinud noorte puudega harvik, siis VEP määratlemine seal ei ole ka seal klassifikatsiooni järgi võimalik.

¹⁴ Vääriselupaiga klassifikaator, valiku juhend, vääriselupaiga kaitseks lepingu sõlmimine ja vääriselupaiga kasutusõiguse arvutamise täpsustatud alused. Keskkonnaministri määrus nr 2, vastu võetud 04.01.2007 ; <https://www.riigiteataja.ee/akt/116122010003>

Foto 2. Puistu eraldises 1. vaatega Nelgi teelt kinnistu kirdeservas. Esiplaanil näha sügisestest sadudest tekkinud ajutine üleujutus.

Foto 3. Puistu eraldises 2.

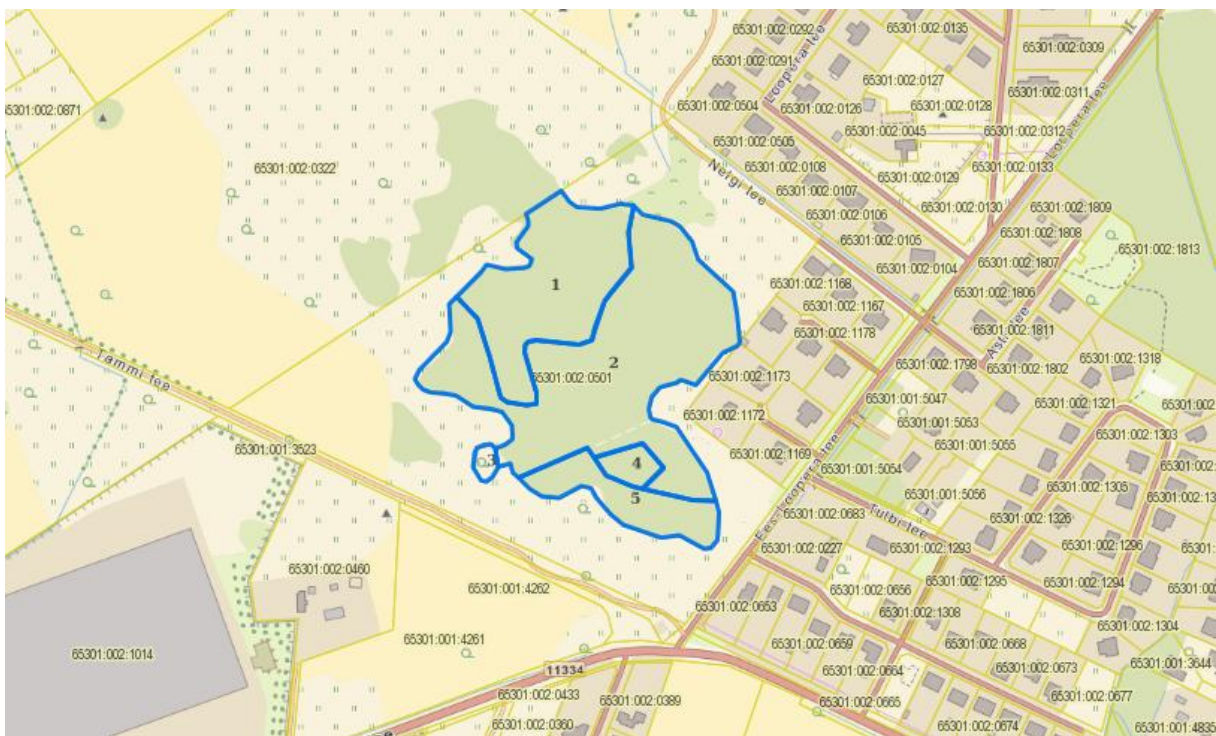
Foto 4. Eraldise 3 ala.

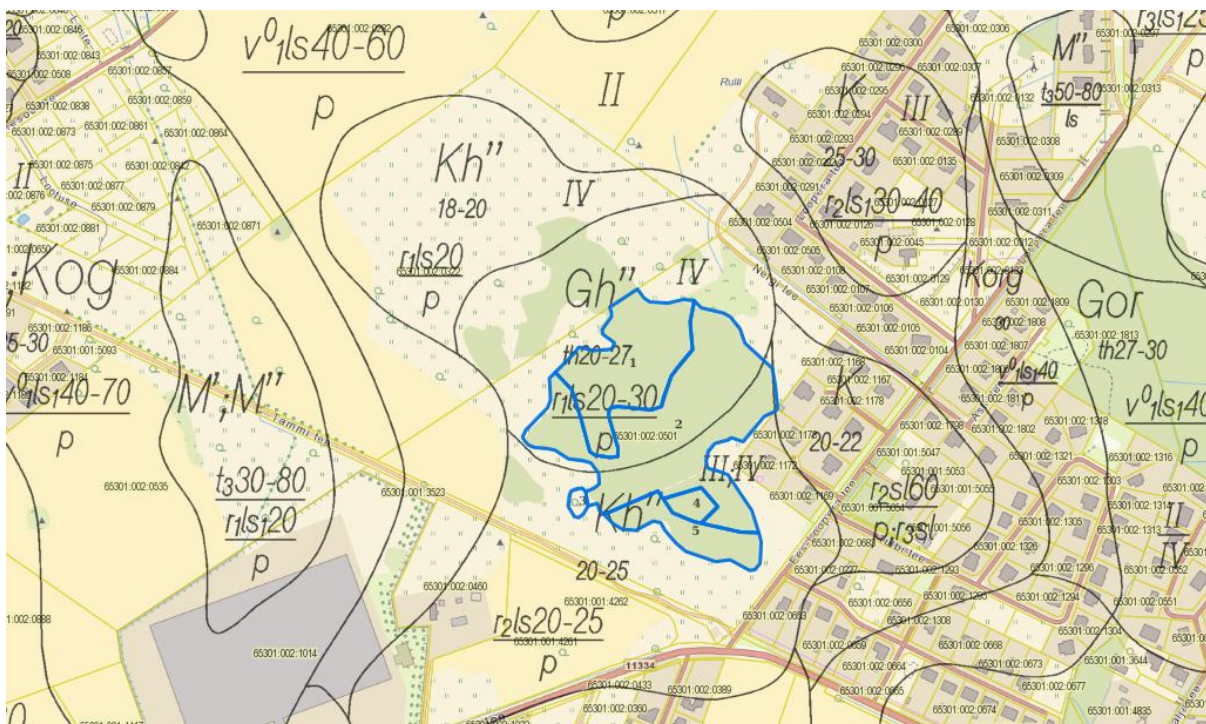
Foto 5. Puistu eraldises 4.

Foto 6. Puistu eraldises 5.

Skeem 6. Suti kinnistu metsaeraldise plaan. Eraldistest väljapoole jäävad valdavalt rohumaad (<https://register.metsad.ee/#/>).

Skeem 7. Mullastik Suti kinnistul (<https://register.metsad.ee/#/>).

3.4. Niidud

Ülejäänud kinnistust moodustab Maa-ameti andmetel valdavalt rohumaa (ca 4,29 ha) ning haritav maa (1,02 ha), mis on enamuses hooldatud niiduna, väike osa ka hõreda põõsastikega (võsaga) alana. Arvestades niidualade mullastikku (õhuke paepealne gleimuld (Gh''), õhuke paepealne muld (Kh''), koreserikas leostunud muld (Kor), rähkmuld (K), (Skeem 7)), võib öelda, et tõenäoliselt on kinnistu õhukese paepealse mullaga piirkondades tegemist looniitudedega.

Rae valla ÜP kohaselt väärtuslikuks niiduks määratud alal on mullaks karbonaatsete gleistunud või gleimuldade hulka kuuluv õhuke paepealne muld (tähis Gh''). Teostatud kolme mullakaevet põhjal oli paekiht 27-31 cm sügavusel. Õhukese paepealse mulla puhul on paekihi sügavuse vahemik 10-30 cm, seega kuulub muld tehtud kolme kaevet põhjal siiski õhukese paepealse mulla kategooriasse, kuigi jääb klassifitseerides piiri peale. Mullakaevetes, mis said tehtud kuni paekihini, ei olnud vett, seetõttu võib oletada ka gleistunud mulla kategooriasse kuulumist, kuid suurt sisulist vahet antud juhul pole.

Kui kõrvutada mullakaarti kõrgusandmete kaardiga (Skeem 8), nähtub, et enamuse väärtuslikuks määratud niidust paikneb naaberkinnistul paar meetrit kõrgemal alal (valge noolega tähistatud). Kõrgemal alal niidu paiknemine seletab selle piirkonna mullatüübile iseloomulikumat kuivemat ja puistu kasvuks vähem sobivad tingimused. Kõrgemast piirkonnast kagusse jäävatel aladel, mis paiknevad reljeefil pisut madalamal, niiskemal ning tusedama mullaga alal kasvab puittaimestik. Seal on pikka aega samal kohal kasvanud lehtpuud varisega humuskihti kasvatanud ning tekitanud looniidu taimestikule ebasobiva kasvupinnase. Kuigi Tammi tee ääres on mullatüüp sarnane väärtusliku niidualaga (peab arvestama ka mullakaardi suhtelist ebatäpsust), tuleb silmas pidada, et juba 20. sajandi keskel on ala eraldatud raudteetammiga (praegune Tammi tee ja Ees-Loopera tee), mis on põhjustanud sellel alal tõenäoliselt valdavalt Trelli kinnistule jäävast ÜP kohasest väärtuslikust niidust mõnevõrra erinevad niiskustingimused, mis oletatavasti väljendub mingil määral ka liigilises koosseisus. Viimast väidet saab looduses kontrollida suvisel perioodil, kui on võimalik rohtaimeliikide määramine.

Skeem 8. Suti ja Trelli kinnistute kõrgusandmed (<http://xgis.maaamet.ee/xGIS/>).

3.5. Väärtusliku niidu taimestik

17. novembril 2019 haruldasi taimi taimkattes ei õnnestunud tuvastada. Loopealsetele iseloomulikult on rohustu siiski suhteliselt liigirikas, vaatlusel täheldati järgmisi liike: balti võilill, harilik raudrohi, põldjumikas, metsmaasikas, harilik maarjalepp, harilik puju, madara liigid, üks hiireherne liik, lihtnaistepuna, üks kortslehe liik, harilik nurmenukk, angervaks, angerpist, harilik kerahein, harilik kuldvits, harilik kirikakar, harilik maajalg, keskmine teeleht jne. Lisaks neile täheldati veel ligikaudu 20 liigi esindajaid, mida aastaaga arvestades, ei ole võimalik määrata. Puittaimedest esineb üksikult ülepinnaliselt madalaid harilikke türnpuuid ja põldmurakat. Samas pole määramise aeg (november) sobiv liigirikkuse tuvastamiseks, sest väga paljud rohttaimede liigid pole sellel ajal eristatavad (maapealsed osa juba kuivanud, kolletunud) ja liigitunnused määratavad. Tavapäraselt määratakse taimkattes haruldasi taimi kaks korda suve jooksul: kevadel (mais-juunis) ja suvel (juuli-august), sest siis on rohttaimedel määramiseks vajalikud tunnused selgesti eristatavad. Rohustu täpse liigilise koosseisu sh liigirikkuse, kui ühe niidu väärtuslikkuse näitaja, tuvastamiseks on vajalik eraldi botaaniline inventuur.

Kuigi eraldi ei vaadeldud teiste Suti kinnistu rohumaade taimestikku, võib eeldada, et liigiline koosseis Tammi tee poolsetel niidualadel võib olla eelnevalt kirjeldatuga suhteliselt sarnane või, arvestades Tammi tee äärsete niitude hilisemat kujunemist, võib olla ka liigivaesem. Oluline on ka mainida, et seoses raietega on muutunud valgusolud nii metsamaal, kui selle kontaktvööndis (ca 20 m puistu piirist), mistõttu võib eeldada, et nendes piirkondades võib taimestiku liigiline koosseis lähitulevikus muutuda.

Puittaimed väärtusliku niiduna määratud alal Suti kinnistul puuduvad, va. põldmuraka üksikisendid. Muudel rohumaadel leidub kohati kiirekasvuliste lehtpuuliikide üksikuid isendeid (näiteks Tammi tee ääres ja Nelgi tee ääres). Niidualad on 2019. aastal ja tõenäoliselt ka eelnevatel aastatel regulaarselt niidetud, mistõttu niidualad ei ole võsastunud.

Foto 7. Väärtusliku niiduala piir, vaade Tammi tee poole, paremal Trulli kinnistul asuv niitmata ala.

Foto 8. Väärtuslik niiduala, vaade Suti kinnistu piiri lähedalt Trulli kinnistule (põhja suunas).

Foto 9. Vaade kirde suunas mööda Suti-Trulli kinnistute piiri niidule, taamal vasakul raiumata puistu Trulli kinnistul ja hõredaks raiutud puistu paremal Suti kinnistul.

Foto 10. Vaade kirde suunas Trelli-Suti kinnistute piiri mööda niidule ja Suti kinnistu metsa-alale.

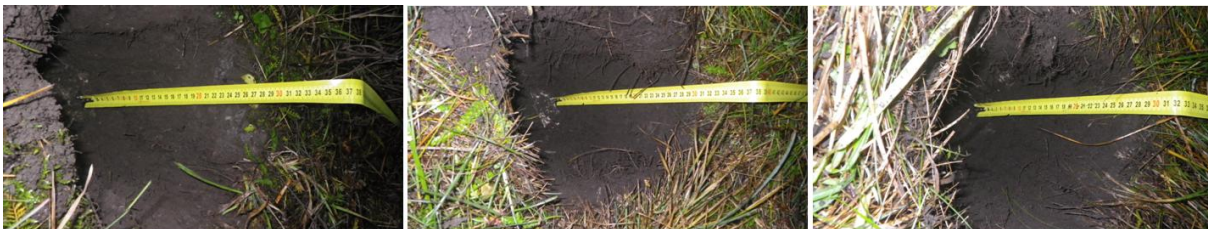

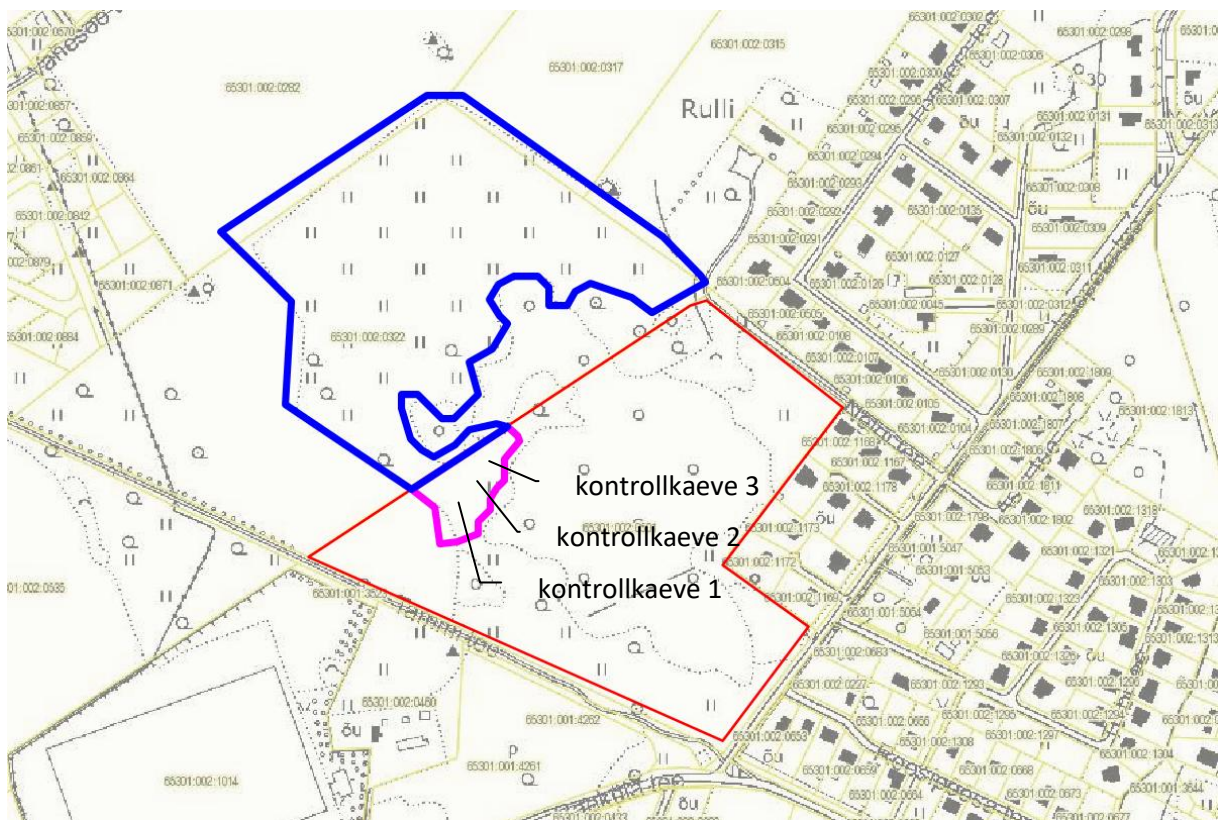
Foto 11. Mulla kontrollkaevud nr 1-3 (vasakult paremale). Kaevete asukohad on näidatud järgneval skeemil (Skeem 9).

4. Võrdlus koostamisel oleva Rae valla põhjapiirkonna üldplaneeringuga

Suti kinnistu maastikupilt ja taimkatte tüüp tänasel kujul on välja kujunenud viimase 70 aasta jooksul, seejuures Tammi tee äärsed rohumaad tõenäoliselt viimase 20...25 aasta jooksul. Kinnistule jääv metsamaa (sellele peale raieid jäetud puistu) markerib rohkem kui sajandivanust maastikupilti. Puistu on läbi raiutud ja omab hetkeseisus väärtust potentsiaalse rekreatsioonialana.

Suti kinnistu on olnud läbi aegade valdavalt metsa-võsa all, niidualad ei ole kinnistule tüüpilised. Kehtiva Rae valla ÜP kohaselt ulatub kinnistule väärtuslik rohumaad, kokku ca 5400 m² (Skeem 9), looniiduna on kinnistu üks vanimaid ja seetõttu ilmselt maastikulist ja looduslikku koosluste geneesi arvestades ka ilmselt liigirikkamaid alasid kinnistul. Vanem, kuid eelnevates peatükkides kirjeldatud asjaolusid arvestades mitte enam tüüpiline loopealne, on ka rohumaad Nelgi tee ääres.

Väärtuslikuks määratud rohumaad peamine väärtus seisneb esiteks selle tüübis – looniit, mis on üks potentsiaalselt liigirikkamaid niidutaimkonna kasvukohatüüpe ning teiseks massiivsuses: koos Trelli kinnistule jääva rohumaaga moodustub terviklik suur niiduala, mis pakub lisaks rohttaimestikule rikkalikult elupaiku ka putukatele.

Skeem 9. Väärtusliku rohumaad paiknemine. Lillaga näidatud väärtusliku niidu osa paikneb Suti kinnistul, sinisega Trelli, Uuetoa, Suure-Rulli ja Rullipõllu kinnistutel.

Koostamisel oleva üldplaneeringu skeemi kohaselt on Suti kinnistule kavandatud väärtusliku rohumaad suuruseks orienteeruvalt 5 ha (Skeem 10), mis on kümme korda ulatuslikum kui kehtiva ÜP kohane ala.

Kui kehtiva üldplaneeringu kohaselt piiritletud väärtusliku rohumaad piiri võib pidada suhteliseks, lähtub see siiski kohapeal selgelt tajutavatest piiritlejatest maastikul; küsimus võib olla mõnekümne meetri tõiendamisest lähtuvalt kaardimaterjali täpsusest, mis sisuliselt ei muuda olukorda. Kuigi teoreetiliselt võib käsitleda Tammi tee äärsid niidualasid väärtuslikuks niiduks määratud alaga ühtse tervikmassiivina, siis ei ole tegemist päris sama tüüpi aladega ei taimestikult

ega mullastikut, lisaks lisanduvad Tammi tee äärsel alal teetammist põhjustatud mõjud pinnavee liikumisele. Seetõttu ei ole õige koostamisel olevas üldplaneeringus määratleda Suti kinnistul asuvaid Tammi tee äärseid niidualasid, raiutud puistu harvendikke ja Nelgi tee äärset rohumaad väärtusliku niidualana.

Harvendikuna säilinud puistuid ei ole hetkeseisus metsamaa taimkattest ja mulla omadustest tulenevalt kuidagi võimalik lugeda väärtuslikeks niidualadeks. Teoreetiliselt on võimalik klassikalise karjatamise ja heinamaana hallates metsaala ümber kujundada puisniiduks, mille liigirikkus võiks olla võrreldav niidualaga, kuid kaasaegse arendustegevuse kontekstis on see ilmselgelt raskelt teostatav kui mitte võimatu ning ei ole ka alale iseloomulik.

Skeem 10. Väärtusliku rohumaaga paiknemine koostatavas ÜP-s. Osaliselt Trelli ja enamuses Suti kinnistule määratud Rae väärtuslik niit. Musta punktiiriga on näidatud praeguse metsamaa orienteeruv piir vastavalt Metsaregistri andmetele.

5. Kokkuvõte

Kehtivas Rae valla üldplaneeringus toodud väärtusliku niiduala ulatust (Suti kinnistul ca 5400 m²) tuleb lugeda põhjendatuks ning tegelikkusele vastavaks. Koos Trelli kinnistule jääva rohumaaga moodustub terviklik suur niiduala, mis pakub lisaks rohttaimestikule rikkalikult elupaiku ka putukatele ja muule looniiduelustikule.

Koostatava Rae valla põhjapiirkonna üldplaneeringu kohaselt Suti kinnistule märgitud 5 ha suurust väärtuslikku niiduala looduses ei eksisteeri (Skeem 10): enamuse niidualaks märgitud alast moodustab metsamaa, mis on kujunenud välja seepärast, et mullastik on olnud soodus mitte püsiniidu, vaid metsa tekkeks. Seepärast Suti kinnistu on olnud läbi aegade valdavalt metsa-võsa all.

Rohustu täpse liigilise koosseisu, sh liigirikkuse kui ühe niidu väärtuslikkuse näitaja, tuvastamiseks, samuti võimalike haruldaste ning ohustatud liikide esinemise kontrollimiseks on vajalik läbi viia botaaniline inventuur. Kui inventuuri käigus leitakse kaitsealuseid või ohustatud liike, tuleks väärtusliku niiduala piire ja hooldustehnoloogiat vastavalt konkreetsetele leidudele korrigeerida. Kuid

arvestades looduslikult välja kujunenud kõlvikute praeguseid piire võib ka hetkeseisus täie kindlusega väita, et looduses on väärtuslik niiduala looduslikest teguritest tingitud põhjustel välja kujunenud ja looduses piiritletav kehtivas üldplaneeringus toodud maa-alal. Koostatavas üldplaneeringus määratud väärtusliku niidu piirid sellest ei lähtu, mistõttu on tekkinud olukord, kus Suti kinnistule jäävast planeeritud väärtuslikust rohumaast enamus on sattunud tegelikkuses metsamaale, kus tegelikku niidukooslust ei eksisteeri. Nagu märgitud, on teoreetiliselt võimalik praegust läbi raiutud metsamaad klassikalise karjatamise ja heinamaana hallates aastatega ümber kujundada puisniiduks, mille liigirikkus võiks olla võrreldav niidualaga, kuid arvestades ala praegust asukohta, kinnistu enda ja naabruskonna kinnistute maakasutust tulevikus, ei ole selline maastikuhooldusviis antud kontekstis tõenäoline ja jätkusuutlik. Praeguse väärtusliku niiduala hoidmiseks on pigem mõistlik kasutada planeeringulahendusi, mis võimaldavad kasutada niitu seda ümber kujundamata loodusliku haljasalana ning sellega külgnevaid erineva kasutusega alade rohealasid (sh hoonete ümbrused, õuealad, teehaljastus, aiad, pargid jne) omavahel liita niitu toetavaks tervikmassiiviks. Elurikkuse seisukohalt on oluline, et säiliks olemasoleva niidu ja metsa- või metsast ümberkujundatava pargikoosluse kõrvuti eksisteerimisel võimalus mitmekesisemateks elutingimusteks, mis omakorda tagab võimalused rohkematele eluvormidele ja seeläbi tervikuna ka elujõulisema elustiku.

